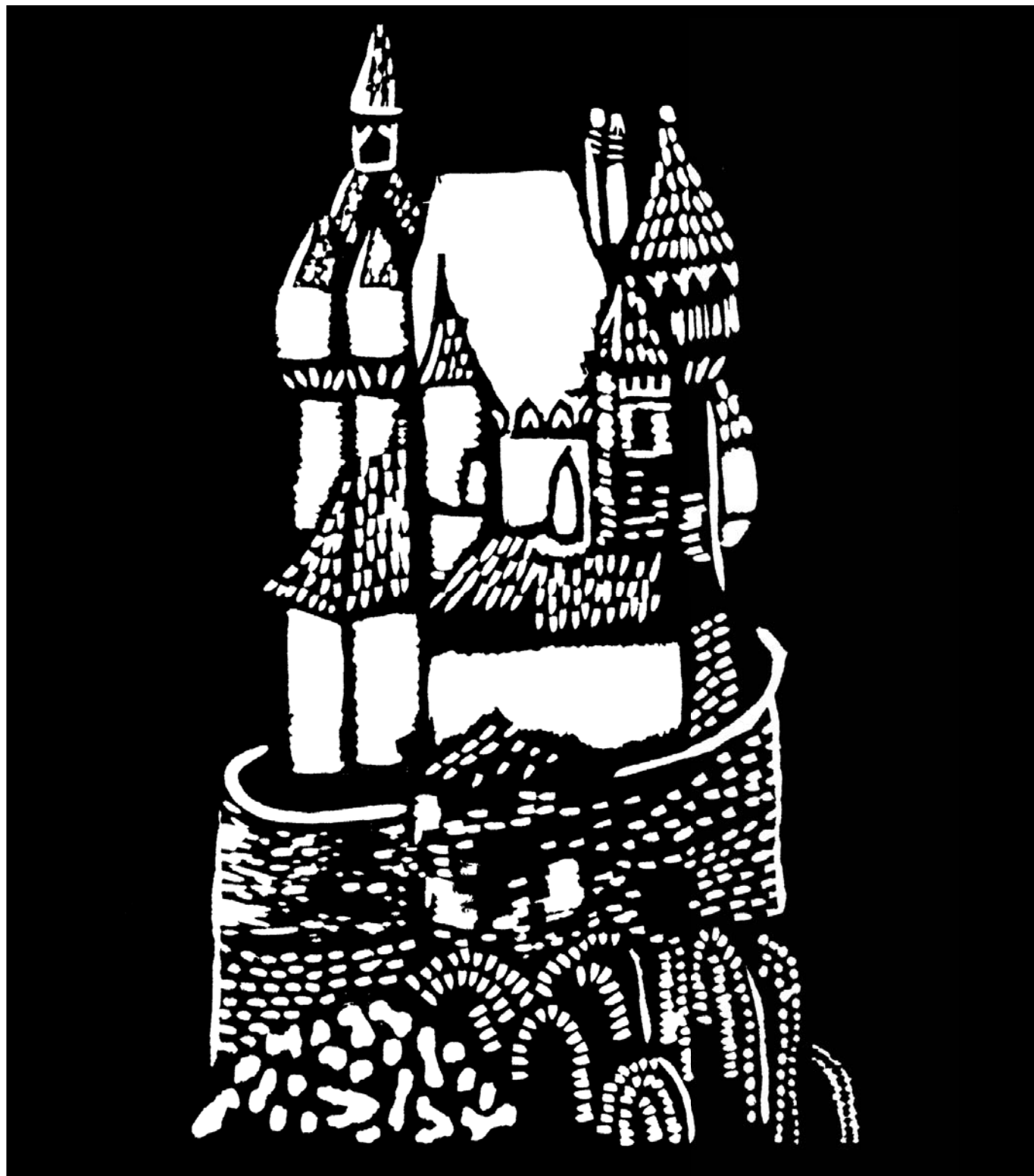

Zpravodaj

Magistrátu města Mladá Boleslav

Číslo 3 / 2013

Listopad

Nakreslila Kateřina Robovská, 9. B (linoryt)

Vážení čtenáři,

právě čtete jubilejní desáté vydání Zpravodaje. Ten je vydáván zatím třikrát ročně. Na první pohled to možná není mnoho, ale je to na hranici našich možností (měsíc před plánovaným vydáním mám vždy pocit, že daleko za ní). Více se nedá stihnout. První (nulté) číslo vyšlo v listopadu 2010. Smyslem vydávání Zpravodaje mělo být, a snad nadále i je, věcně informovat obce, školy, úřady a další subjekty o dění v oblasti životního prostředí na území obce s rozšířenou působností a také o významných změnách v legislativě. Postupně se k tomu přidaly další informace související se státní správou i v jiných oblastech než je životní prostředí. Díky jim přestal být Zpravodaj monotematickým a mohl zaujmout některými články širší okruh čtenářů. Některé příspěvky bylo třeba z jejich autorů trochu „dolovat“. Nebylo to proto, že by neměli o čem psát, ale je k tomu třeba také chuť a především čas. Někteří jsou v tomto smyslu velmi vytíženi, o to více si vážím, když příspěvek dodají. Protože máme zmíněné desáté jubileum, tímto děkuji všem, kteří do stávajících deseti čísel Zpravodaje přispěli, ať už jako zaměstnanci magistrátu nebo zaměstnanci jiných subjektů stojících mimo magistrát. Věřím, že spolupráce bude nadále pokračovat a že se okruh přispívajících bude rozšiřovat, protože nebudou-li články, nebude ani Zpravodaj. Rovněž děkuji základním školám a jejich žákům za kresby, kterými do Zpravodaje přispívají. Každá z oslovených škol vždy spolupracovala velice ochotně. Je to spolupráce pro nás příjemná.

K obsahu tohoto čísla musím uvést, že je v něm několik informací o změnách v legislativě. Tentokrát však změny překvapivě nezvyšují byrokratickou zátěž občanů a podnikajících subjektů ani úřadů. Doufejme, že ve vztahu k budoucnosti nepůjde o výjimku.

Jan Jihlavec

vedoucí odboru životního prostředí

POVODEŇ Z PŘÍVALOVÝCH SRÁŽEK

V neděli 9. června 2013 v odpoledních hodinách postihly Mladoboleslavsko přívalové srážky o vysoké intenzitě. Někde spadlo i 80 mm srážek. Pršet začalo cca ve 14.30 h (podle oblasti), zpočátku většinou i s kroupami a silným nárazovým větrem. Cca kolem 17 h již se objevily první potíže se zaplavláním komunikací a staveb v Mladé Boleslavi (Jemníky, Podchlumí a Podlázky) a v dalších obcích (Husí Lhota, Židněves...). Primátorem statutárního města Mladá Boleslav bylo rozhodnuto o vyhlášení krizového stavu.

V 19 hodin zasedal v Mladé Boleslavi krizový štáb, který ihned začal koordinovat záchranné a zabezpečovací práce včetně evakuace osob. Protože do režimu krizového řízení spadá i povodňová komise, ta nebyla samostatně svolávána.

Byly plněny a distribuovány pytle s pískem včetně pytlů, které ve večerních hodinách dodal Středočeský kraj. Z této krajské pomoci byly pytle poskytnuty všem obcím, které je požadovaly. Ne všechny obce měly totiž dostatek pytlů z vlastních zásob. Mimo zaplavení několika desítek obytných domů a objektů k podnikání, došlo také ke škodám na kulturních, školských, sportovních a vodohospodářských objektech. K značným škodám došlo také na místních a účelových komunikacích. Došlo také k několika sesuvům, které způsobily i bezprostřední ohrožení nemovitostí s nutností evakuace bydlících. Více

než ve sto případech došlo v Mladé Boleslavi k vytočení sklepů, garáží a suterénů v důsledku neschopnosti kanalizace odvádět množství přívalových srážek. Došlo také k vývrátům stromů, které v několika případech ohrožovaly zdraví a životy obyvatel. Bylo uzavřeno mnoho komunikací. Do zvládnutí situace byly zapojeny nejen profesionální HZS, ale také mnoho SDH. Dále především policie ČR, správci komunikací, provozovatelé vodovodů a kanalizací a v Ml. Boleslavi městská policie. Dále některé firmy v jednotlivých obcích, v Mladé Boleslavi především společnost COMPAG Mladá Boleslav, která zajišťovala rozvoz pytlů v Ml. Boleslavi a výdej pytlů ostatním obcím.

Škody na majetku byly hlášeny celkem ze 13 obcí (Boreč, Dalovice, Dobrovice, Doubravička, Husí Lhota, Jizerní Vtelno, Kosmonosy, Krnsko, Mladá Boleslav, Plazy, Řepov, Vinařice, Židněves). Náklady na obnovu majetku si podle předběžných odhadů obcí vyžádají přes 12 mil. Kč. Tyto obce, ale i některé další, také hlásily škody způsobené prvotními náklady a prováděním nezbytných zabezpečovacích opatření (např. pro SDH). Přehledy o škodách v jednotlivých obcích tyto obce zasílaly Krajskému úřadu Středočeského kraje. Obce, které zaslaly informace o nákladech na zabezpečovací práce, obdržely velmi rychle finanční prostředky od státu prostřednictvím Středočeského kraje.

Do 19 h v pondělí 10.6.2013 fungovala krizová linka na Magistrátu Mladá Boleslav, která vyřídila mnoho hovorů s požadavkem na pomoc nebo podání informace.

Obrázky nakreslily děti ze ZŠ Bělá pod Bezdězem na téma „Příroda v mém okolí“.

Jednalo se o povodeň, při které nedošlo k vyhlášení druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity (SPA) na vodním toku. V Mladé Boleslavi sice hladina Klenice přesáhla krátkodobě v profilu C u zimního stadionu (ř.km. 1,164) výšku 120 cm, což je hladina 2. SPA, ale vzhledem k tomu, že voda z Klenice nezpůsobovala žádné škody a hladina pro 2. SPA byla překročena pouze mírně, nedošlo k vyhlášení 2. SPA. Navíc v rámci režimu krizového řízení bylo toto nepodstatné.

Jednalo se o povodeň ve smyslu ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, kdy nedošlo k vyhlášení SPA. Tedy povodeň způsobenou lokálními přívalovými srážkami vysoké intenzity, které způsobily zaplavení při nedostatečném odtoku vody z území (z polí, lesů, zpevněných ploch).

Povodeň 9. 6. 2013 v Židněvesi

Povodeň odhalila nejrizikovější místa v území pro povodně tohoto typu. Mimo intenzivních přívalových srážek jsou zde i další příčiny. Zjevně v první řadě neschopnost krajiny, zejména zemědělské, pojmut vysokou intenzitu srážek. Příčinou je zejména nízká pol-

Nakreslila Barbora Benešová, 5.A

ní vodní kapacita zemědělských půd (důvodů je mnoho). Svoji roli také v některých lokalitách mohla mít zanedbaná údržba vodohospodářských zařízení.

Do jaké míry by došlo ke zmírnění průběhu této povodně v případě, že by krajina byla vodohospodářsky dokonale udržovaná a zemědělství by fungovalo na principech ověřených mnoha generacemi, nelze odhadnout.

Je zřejmé, že při povodni došlo k prověření složek pracujících v režimu krizového řízení. Objevily se (pochopitelně) nedostatky, ale celkově lze konstatovat, že situace byla zvládnuta na velmi dobré úrovni. Všechny složky pracovaly s vysokým nasazením a dobře spolupracovaly, jejich přístup k řešení situací byl velmi aktivní.

Jan Jihlavec

BUDOVÁNÍ STUDNÍ A NOVÁ NORMA ČSN 75 5115 - JÍMÁNÍ PODZEMNÍ VODY

Tímto článkem Vám chceme přiblížit alespoň ve stručnosti pravidla, která je potřeba dodržovat při budování studní. V případě, že se rozhodnete vybudovat studnu, ať už vrtanou nebo kopanou, jsou možné tři varianty po sobě následujících úkonů:

1. podrobný hydrogeologický průzkum včetně realizace vrtu
územní řízení
stavební povolení a povolení k nakládání s vodami
provedení stav. úprav vrtu na vodní dílo
oznámení užívání stavby nebo kolaudační souhlas
2. územní řízení
podrobný hydrogeologický průzkum včetně realizace vrtu
stavební povolení a povolení k nakládání s vodami
provedení stav. úprav vrtu na vodní dílo
oznámení užívání stavby nebo kolaudační souhlas
3. územní řízení
stavební povolení a povolení k nakládání s vodami
realizace stavby vodního díla
oznámení užívání stavby nebo kolaudační souhlas

Hydrogeologický průzkum provede osoba s odbornou způsobilostí v oblasti hydrogeologie – (<http://www.cah-uga.cz>), výsledkem kterého bude „Vyjádření osoby s odbornou způsobilostí“. Na základě tohoto vyjádření vypracuje projektant – autorizovaný inženýr pro vodohospodářské stavby, projektovou dokumentaci. V této souvislosti upozorňujeme, že od června 2010 platí norma ČSN 75 5115 – Jímání podzemní vody (nahrazuje starší normy ČSN 73 6615 Jímání podzemní vody a ČSN 75 5115 Studny individuálního zásobování vodou), která je závazná pro navrhování, výstavbu a provoz nových nebo rekonstruovaných studní. Vodoprávní úřad se neustále potýká s nedodržováním této normy, jak už na straně projektantů tak i vrtařských firem. Nová norma obsahuje opatření, která mají zabránit kontaminaci horninového prostředí, negativnímu ovlivnění vodních poměrů nebo ohrožení okolních studní. Jedná se především o požada-

vek nejmenší dovolené šířky těsnění mezi vycentrovanou zárubnicí a horninou, na každé straně 30 mm. Norma dále stanoví, že se před vybudováním nového zdroje podzemní vody zaznamenají stavy hladiny a hloubky dna okolních stávajících studní (jímacích objektů). Na rozdíl od zrušené normy nová norma nestanoví minimální vzdálenosti studní od možného zdroje znečištění, ale řeší to vyhláška č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území, odstavce 2 a 3 § 24 předepisují nejmenší dovolené vzdálenosti studní individuálního zásobování (pitnou) vodou od místních zdrojů znečištění. S tím také souvisí velikost pozemků určených k zástavbě, jak při tvoření územních plánů nebo až v závěru při koupi vlastního pozemku. V některých případech je dost obtížné umístit studnu, tak aby vyhovovala výše uvedené vyhlášce, neboť za zdroj možného znečištění se považuje mimo jiné i žumpa, domovní čistírna odpadních vod, komunikace nebo kanalizační přípojka. Dále je třeba být obezřetný i při výběru vrtařské firmy, neboť se množí případy, kdy firma provede vrtné práce bez hydrogeologického posouzení a tak, že se na sousedním pozemku ztratí voda ve stávající studni. Tyto případy se řeší soudní cestou, což je v případě ztráty jediného zdroje vody určité velkou komplikací.

Pokud se vrátíme k vlastnímu povolovacímu procesu studny jako vodního díla, podle výše uvedených variant, k umístění stavby vodního díla je třeba mimo jiné vyjádření odboru životního prostředí. Dále je třeba ohlásit příslušnému obecnímu úřadu a vodoprávnímu úřadu v dostatečném předstihu vyvrtání průzkumného hydrogeologického vrtu (to vynecháme u kopané studny). Žádost o povolení k odběru podzemních vod a povolení ke stavbě studny se podává u příslušného vodoprávního úřadu (<http://www.mb-net.cz/?page=cz,formulare-dokumenty>).

Z výše uvedeného je zřejmé, že problematika zřizování studní je velmi obsáhlá a zdaleka se nevejde do jednoho článku. V každém případě je lepší se před realizací studny poradit s úředníky vodoprávního úřadu, kteří Vám jsou po telefonické domluvě k dispozici.

*Andrea Jaroměřská
vedoucí oddělení vodního hospodářství
odboru životního prostředí*

PŘETÉKAJÍCÍ ŽUMPY

V posledních letech se množí případy oznámení nedovoleného vypouštění odpadních vod z rodinných domů. Jedná se o situace, kdy do jímek na vyvážení nejsou odváděny např. odpadní vody z pračky, myčky nádobí, koupelen apod. (vytékají někam jinam), ale pouze z WC. Bohužel v poslední době jsou také časté případy přetékání jímek, kdy majitel jímku nenechá vyvážet a ta přetéká. Také se množí situace, kdy občan umístí do jímků kalové čerpadlo a obsah čerpá (nejlépe v noci) na volný pozemek (pokud možno ne svůj) a v horším případě do dešťové kanalizace, která ústí do volného prostoru na cizí pozemek, příp. do potoka. Ke všem těmto situacím zřejmě docházelo i v minulosti, ale buď jejich četnost narůstá nebo jsou lidé k těmto nešvarům méně tolerantní. Obojí vede k tomu, že vodoprávní úřad časově ne zcela zvládá tyto situace řešit. Druhou věcí ovšem je, jak je řešit věcně. Taková situace musí být skutečně prokázána. Nejlépe šetřením policie, která pachatele přistihne při činu. Je tak zcela zřejmé, že k nedovolenému vypouštění došlo a byl identifikován původce. Pak na konci postupu vodoprávního úřadu je udělení sankce. Vodoprávní úřad zároveň s postupem po své linii může předat podnět k šetření obecnímu stavebnímu úřadu, protože řešení odvádění odpadních vod z domu je v rozporu se stavebními předpisy, příp. přímo s kolaudačním rozhodnutím.

Nejhorší situace nastává v případech, kdy majitel objektu ze kterého unikají nebo jsou cíleně vypouštěny odpadní vody, situaci neřeší ani po udělení sankce. Nemovitosti takových majitelů jsou často zatíženy statistickými pohledávkami a tisíce či desetitisíce za pokuty je nijak nevzrušují. Vymahatelnost pokut je v těchto pří-

padech velmi problematická a často jsou tzv. nedobytné. V těchto situacích je vodoprávní úřad bezmocný. Všem je asi jasné, že nelze nechat vyvézt jímku soukromého majitele za peníze Magistrátu a pak tuto nedobytnou pohledávku vymáhat. Městu Mladá Boleslav, jako obci s rozšířenou působností, na něco takového nikdo peníze neposkytne. Nehledě na to, že za 2 měsíce se situace bude opakovat.

Tolik pro objasnění situace. Jedna možnost řešení by tu byla, ale není to zatím možné legislativně. Neplatí-li někdo elektřinu, je mu odpojena. Stejně je to v případě telefonu, plynu, ale také v případě dodávky pitné vody. Ve většině případů, nikoliv ve všech, jsou nemovitosti občanů nedovoleně vypouštějících odpadní vody napojeny na veřejný vodovod. Účinným opatřením by tak mohla být pravomoc udělená vodoprávními úřady vložením do zákona č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích a do zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, spočívající v možnosti nařídit provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu ukončit dodávku vody pro příslušný objekt ze kterého jsou nedovoleně vypouštěny odpadní vody. Samozřejmě po vyčerpání jiných, již zmíněných možností. Většina případů (mimo těch co mají vlastní studny) by tak byla vyřešena, protože hrozba být bez vody by asi byla velmi účinná.

V tomto smyslu jsme dali v minulosti podnět jednomu ze zákonodárců, jinak také členu výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny. Je však možné, že toto řešení by bylo porušením nějakých jiných práv a tudíž právně neprůchodné.

Jan Jihlavec

Plod ze stromu javoru
Pozemek na školou Jana Riegelová

HAVÁRIE NA VODÁCH

Dne 9. srpna 2013 došlo k havárii v k.ú. Bělá pod Bezdězem. Zloději se neúspěšně pokoušeli ukrást transformátor. Za tím účelem z něho vypustili 380 kg oleje. To vše v těsné blízkosti vodního toku Bělá a v ochranném pásmu vodních zdrojů Klokočka. Většina vypuštěného oleje naštěstí natekla do blízké jímky a jen malé množství se zasáкло do horninového prostředí. Následné sanační práce další kontaminaci zamezily. Kdyby zloději vypustili olej o několik metrů dále, mohlo dojít k velmi závažné havárii.

Druhá situace nebyla přímo havárií na vodách, ani přímým ohrožením ŽP, ovšem to nebylo zpočátku zřejmé. Na hranici mezi k.ú. Staré Benátky a Jiřice byl učiněn nález 122 ampulí s neznámou látkou. Některé ampule byly porušené. Místo zajistila Policie ČR. Pojízdňá laboratoř HZS vyloučila největší rizika (např. bojové látky) a předběžně látky identifikovala jako léčiva a odvezla si je k podrobným rozborům. Nález byl učiněn na okraji bývalého vojenského prostoru Mladá a zanechalo nám

jej zde zřejmě bývalé okupační vojsko. Na místě byly i zbytky obalových materiálů v azbuce.

Jan Jihlavec

Ampule s neznámou látkou

NOVELA ZÁKONA O VODOVODECH A KANALIZACÍCH

Novela zákona č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích vyšla ve sbírce listin pod číslem 275/2013 Sb. s účinností od 1. ledna 2014. V jarních měsících roku 2013 byla vedena diskuze především o změně, kterou mělo dojít ke změně postavení vlastníka přípojky ve

vztahu k její údržbě. Tato velmi kontroverzní změna byla naštěstí po protestech odborných i laických z novely vyjmuta.

Novela zahrnuje celkem 150 změn v zákonu o vodovodech a kanalizacích. Většina změn upravuje

Nakreslil Jan Král, 7.A

terminologii, sjednocuje ji. Jsou doplněna upřesnění, která omezují možné vícečetné výklady. Novela také reaguje na současné elektronické způsoby komunikace a ukládá zasilání povinných dokumentů v zákonu vymezených v elektronické podobě. Celkově ale lze konstatovat, že změny jsou ku prospěchu „čitelnosti“ již tak kvalitního zákona. Novelou jsou ale do zákona zakomponovány i některé změny, které nemají jen formální charakter. Pokusím se uvést ty, které považuji za nejpodstatnější:

- V § 3a se doplňují odstavce 4 a 5, v nich je specifikováno, kdo podává žádost o změnu užívání stavby podle odst. 2 a co žádost musí obsahovat.
- Mění se § 4, který řeší Plán rozvoje vodovodů a kanalizací. V zákonu již není stanoveno, že jej kraj zpracovává na 10 let, ale musí jej průběžně aktualizovat a schvalovat.
- V § 8 se mj. doplňuje, že vlastník vodovodu nebo kanalizace je povinen vytvářet rezervu finančních prostředků na jejich obnovu a dokládat jejich použití pro tyto účely. Dále je v něm také stanoveno, že dohoda mezi vlastníky provozně souvisejících vodovodů nebo kanalizací je podmínkou pro kolaudační souhlas. V odstavcích 16 a 17 je vymezeno, co musí obsahovat smlouva o dodávce pitné vody a smlouva o odvádění odpadní vody odběrateli.
- V novém odstavci § 11 je nyní jasně uvedeno, že vodovod pro veřejnou potřebu včetně přípojek a vnitřních rozvodů, nesmí být propojen s vodovodním potrubím z jiného zdroje.
- V § 14 je vložen nový odstavec, který přináší úlevu vlastníkům kanalizace v tom, že je vymezeno v jakém případě nemusí zpracovávat nový kanalizační řád.
- Do § 15 vstupuje institut „opatření obecné povahy“, který lze použít v případě veřejného zájmu, tedy např. při přechodném nedostatku pitné vody. Opatření vydává vodoprávní úřad. Opatření obecné povahy je také zakomponováno do kompetenčních §§ 26 a 27.
- V § 18 došlo ke změně, které nerozumíme a která může přinést komplikace. Ze zákona bylo v podstatě

vypuštěno, že je zakázáno vypouštět odpadní vody do kanalizace přes žumpy, zatímco septik tam zůstal. Buď jde o nějaké administrativní pochybení nebo předkladatel nevěděl, že je rozdíl mezi žumpou a septikem (to je však velmi nepravděpodobné).

- V § 22 změnou odstavce 3 a přidáním odstavců 4 a 5, došlo k jasnému a logickému vymezení práva vodného a stočného při vykonávání povinnosti veřejné služby provozovatele vodovodu nebo kanalizace a k vymezení povinnosti úhrady prokázaných nákladů.
- V § 32 se rozšiřuje rozsah přestupků fyzické osoby jako vlastníka vodovodu nebo kanalizace, obdobně v § 33 rozsah správních deliktů právnických a podnikajících fyzických osob.
- V § 36 odst. 5 se změnil především termín pro zveřejnění výpočtu ceny vodného a stočného. Nyní je to do 30. dubna, dříve do 30. června kalendářního roku.
- V přechodných ustanoveních se lze například dovědět, že povolení k provozování vodovodů a kanalizací podle § 6 odst. 2 písm. c) vydané v návaznosti na § 6 odst. 13 do 31. prosince 2012, pozbývá právních účinků ke dni 31. prosince 2017. Dále je zde důležitá informace, že smlouvy vlastníka, popřípadě provozovatele vodovodu nebo kanalizace s odběratelem uzavřené před účinností novely, musí být uvedeny do souladu s ustanovením § 8 odst. 16 a 17 do 1. ledna 2024 a písemné dohody vlastníků provozně souvisejících vodovodů a vlastníků provozně souvisejících kanalizací uzavřené před účinností novely musí být uvedeny do souladu s ustanovením § 8 odst. 15 do 1. ledna 2020.

Na závěr si dovoluji poznámku, že zákon o vodovodech a kanalizacích, včetně jeho prováděcí vyhlášky, patří určitě mezi velmi zdařilé předpisy. Aspoň tedy mezi těmi, které vymezují nějaké kompetence pro odbor životního prostředí. Každý zásah do fungující legislativy by měl být velmi uvážený. V tomto případě to dobře dopadlo.

Jan Jihlavec

MŮŽEME POTKAT RAKA ŘÍČNÍHO NA MLADOBOLSLAVSKU?

Odpověď je ano. Někdo tomu možná nebude chtít věřit, ale je to tak. V úterý 8. října 2013 bylo na vhodných místech do potoka Bělá vypuštěno 1260 „malých ráčků“. O jejich vypuštění se zasloužil zejména pan Dušan Hybner, zástupce Místní organizace Českého rybářského svazu v Bělé pod Bezdězem a zaměstnanec Povodí Labe, s.p., který dle svých slov již mnoho let toužil po tom, aby raci mohli opět žít v Bělském potoce. Vypuštění raci pocházejí ze Žlebů, byli však odchovaní na Fakultě rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Vypuštění ráčat do Bělé osobně provedl

Doc. Ing. Pavel Kozák, Ph.D., který působí jako proděkan této fakulty a mimo jiné je členem mezinárodní organizace astakologů a podílel se na tvorbě pravidel OP Rybářství. Nejedná se však o první vysazení raků v této lokalitě. Již před čtyřmi lety byla do Bělé vypuštěna zhruba stovka raků říčních. Protože se jim podařilo si zvyknout na tamní prostředí, mohl pokus o návrat těchto zajímavých tvorů, které naše děti znají hlavně z knížek, zoologických zahrad nebo z vyprávění babiček, do Bělé pokračovat.

Rak říční (*Astacus astacus* L.) patří mezi větší druhy raků (sameček může dosahovat délky více než 15 cm)

a původně byl hojně rozšířen na území celé naší republiky, a to v tekutých i stojatých vodách. Je to jeden z nejdéle žijících bezobratlých živočichů – ve vhodných podmínkách se raci říční mohou dožít i více než 20 let. Raci říční jsou bohužel v současné době poměrně vzácní, jejich stavy poklesly zejména v důsledku znečištění vod chemickými látkami a také kvůli nebezpečnému plísňovému onemocnění, tzv. „račímu moru“. „Račí mor“ se objevil na našem kontinentě díky vysazování raků zavlečených ze Severní Ameriky a způsobil zdecimování početných populací zdejších druhů, které nebyly vůči této nákaze imunní. Račí mor napadá nervovou soustavu raků a končí prakticky vždy jejich smrtí.

Raci říční byli proto prohlášeni za kriticky ohrožené živočichy a náleží jim odpovídající ochrana dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Jakákoli manipulace s nimi je v naší republice umožněna pouze na základě výjimky ze základních podmínek zvláště chráněných živočichů od Ministerstva životního prostředí ČR.

Naštěstí však nezůstává jen u „papírové“ ochrany raků. Mnoha lidem totiž není osud původních druhů raků lhostejný, a proto jsou raci v současné době také „uměle“ odchováni a na vhodných místech opětovně začleňováni do přírody. Samozřejmě i záchranný chov raka je možný pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody, v rámci kterého jsou zároveň stanoveny podmínky tohoto chovu (zejména vedení odpovídající evidence). Je určitě dobrou zprávou, že i v hustě osídleném a značně průmyslovém „Mladoboleslavsku“ lze najít lokality vhodné k vypuštění živočichů, kteří jsou určité práve považováni za indikátory čistoty vod. Potok Bělá vhodnou lokalitou je – má dostatečně členité dno a břehy s přirozeným vegetačním doprovodem, které mohou rakům poskytnout dostatečnou ochranu před přirozenými predátory, poskytuje zároveň odpovídající potravní nabídku a nemá příliš hustou rybí obsádku.

Dlouholetý monitoring potvrdil i dostatečnou čistotu vody, a proto se zde vyskytují i další zvláště chráněné druhy živočichů. Můžeme tedy doufat, že i raci říční se časem úspěšně začlení mezi stávající společenstva a jejich populace se bude časem udržovat přirozeně.

*Martina Schubertová
oddělení ochrany přírody,
myslivosti a rybářství
odboru životního prostředí*

Příprava malých raků na vypouštění

Detail pro představu velikosti vypouštěných raků

NOVÉ PAMÁTNÉ STROMY

Ve správním obvodu zdejšího orgánu ochrany přírody přibylo v nedávné době několik nových památných stromů.

V Brodcích byly na návrh úřadu Městyse Brodce vyhlášeny dva památné stromy, dub letní a jerlín japonský.

Zmíněný dub letní roste nedaleko břehu Jizery v blízkosti cesty pro chodce a cyklisty, která spojuje Brodce a Horky nad Jizerou. Obvod kmene tohoto dubu v 1,3 m nad zemí je 4,84 m, vysoký je 19 m, jeho koruna je široká 32 m a odhadované stáří tohoto dubu je 300 let. Je v dobrém zdravotním stavu a vzhledem k lokalitě kde roste, má předpoklad dalšího dlouhého života.

Památný jerlín japonský roste v intravilánu městyse Brodce v parčíku u památníku občanů padlých v první světové válce. Obvod kmene tohoto stromu ve výšce 1,3 m nad zemí je 3,34 m, výška stromu 14 m a šířka koruny 22 m. Stáří jerlínu je odhadováno na 100 let. Zdravotní stav tohoto stromu je sice mírně zhoršený, ale vzhledem k umístění stromu v parčíku, kde není vystaven extrémnímu působení škodlivých vlivů okolí, má

před sebou dlouhou budoucnost. Vyhlášen byl nejen jako esteticky hodnotný strom, ale i jako dendrologická zajímavost. Jerlín japonský je druh pocházející z Dálného východu, z Číny a Koreje. Odtud se jako okrasný strom rozšířil do celého světa a zavlečen byl i do Japonska. Přesto má podle něj druhové jméno. Jak již bylo řečeno, pěstuje se jerlín jako okrasný strom pro svůj celkový vzhled a pěkné květenství, což je až 30 cm dlouhá lata tvořená drobnými bílými kvítky. Dřevo jerlínu je velmi tvrdé a používá se jako stavební materiál. V čínské medicíně náleží jerlín mezi nejvýznamnější léčivé rostliny.

Na území města Mladá Boleslav byly vyhlášeny dva nové památné stromy. Dub letní, v sídlištní zástavbě na třídě T.G.M. a buk lesní převislý v okrajové části parku Štěpánka přiléhající k Viničné ulici.

Nově vyhlášený dub letní má obvod kmene 3,77 m v 1,3 m nad zemí, je vysoký 23 m a jeho odhadované stáří je 150 let. Je ve výborném zdravotním stavu a jedná se tedy o perspektivního jedince.

Buk lesní na Štěpánce má obvod kmene v 1,3 m nad zemí 1,97 m, je vysoký 13 m a jeho odhadované stáří

Jerlín japonský v Brodcích

je 100 let. Jedná se o esteticky významného jedince. Bohužel z odborného posudku vyplývá, že je tento strom nejen zatížen působením výfukových plynů z blízké ulice, ale rovněž je mechanicky poškozen vandalským chováním návštěvníků parku. Tak snad mu umístění cedule „Památný strom“ usnadní další život.

Nakreslil Vojtěch Zelený, 9.A (linoryt)

V katastrálním území obce Nemyslovice byla za památnou vyhlášena Honsova lípa rostoucí u polní cesty mezi obcemi Nemyslovice a Bezno. Jedná se o lípu malolistou tvořící významnou krajinnou dominantu. Obvod kmene této lípy v 1,3m nad zemí je 4,58m, strom je vysoký 19m a jeho odhadované stáří je 200 let. Je v poměrně dobrém zdravotním stavu, i když se na kmeni nachází velká dutina. Lípa však není pod přímým nepříznivým vlivem především dopravy a údržby komunikací. Má tedy předpoklad ještě dlouhého života. Navíc by i při případném zhoršení zdravotního stavu nikoho neohrožovala.

U lípy stávala kdysi kaplička jako součást poutní cesty do Staré Boleslavi. Kaplička však byla zničena pádem ulomené větve z lípy. Lípa připomíná památku významného starosty obce Nemyslovice zvoleného v roce 1865, Josefa Honse, který se zasloužil nejen o rozkvět samotné obce Nemyslovice. Byl významným politikem, členem politického uskupení kolem J.V. Friče, které usilovalo o odtržení České země od Rakouské monarchie. V červenci 1866 se sešli stoupenci Fričova směru v Nemyslovicích a ve stínu lípy údajně zorganizovali schůzi lidu.

Je samozřejmé, že do seznamu památných stromů nejen přibyly nové, ale některé byly naopak vyřazeny. Ochrana byla zrušena skupině památných lip v katastru obce Vinec. I když se jednalo o velmi významnou krajinnou dominantu, zdravotní stav lip se tak výrazně zhoršil, že již představovaly značné riziko vzhledem k umístění v blízkosti komunikace.

Ze zdravotních důvodů byla rovněž zrušena ochrana památného buku lesního převislého v Josefově Dole. Strom byl napaden dřevokaznými houbami tak významně, že byl pokácen prakticky okamžitě po zrušení ochrany.

*Jana Šoutová
oddělení ochrany přírody, myslivosti
a rybářství odboru životního prostředí*

NOVÁ VYHLÁŠKA O OCHRANĚ DŘEVIN A POVOLOVÁNÍ JEJICH KÁCENÍ

Od 15. července 2013 má účinnost nová vyhláška MŽP č. 189/2013 o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. Jedná se o prováděcí vyhlášku k zákonu č 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (dále jen zákon), resp. k provedení § 8 odst. 3 a 5. Vyhláška nahradila vyhlášku č. 395/1992 Sb. V nové vyhlášce došlo k některým změnám, zejména jsou změněna pravidla, kdy a kde je či není nutné mít povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les. Např. majitel oplocené zahrady u rodinného či bytového domu v zastavěném území

obce již nemusí o povolení žádat (s výjimkou stromů se zvláštní ochranou). Protože vyhláška není nijak obsáhlá, uvádíme celé její paragrafové znění:

§ 1

Vymezení pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) zapojeným porostem dřevin soubor dřevin, v němž se nadzemní části dřevin jednoho patra vzájemně dotýkají, prorůstají nebo překrývají, s výjimkou dřevin tvo-

řících stromořadí, pokud obvod kmene jednotlivých dřevin měřený ve výšce 130 cm nad zemí nepřesahuje 80 cm; jestliže některá z dřevin v souboru přesahuje uvedené rozměry, posuzuje se vždy jako jednotlivá dřevina,

- b) společenskými funkcemi dřeviny soubor funkcí dřeviny ovlivňujících životní prostředí člověka, jako je snižování prašnosti, tlumení hluku či zlepšování mikroklimatu; mezi společenské funkce patří také funkce estetická, včetně působení dřevin na krajinný ráz a ráz urbanizovaného prostředí,
- c) zahradou pozemek u bytového domu nebo u rodinného domu v zastavěném území obce, který je stavebně oplocený a nepřístupný veřejnosti,
- d) stromořadím souvislá řada nejméně deseti stromů s pravidelnými rozestupy; chybí-li v některém úseku souvislé řady nejméně deseti stromů některý strom, je i tento úsek považován za součást stromořadí; za stromořadí se nepovažují stromy rostoucí v ovocných sadech a plantážích dřevin.

§ 2

Nedovolené zásahy do dřevin

- (1) Nedovolenými zásahy do dřevin, které jsou v rozporu s požadavky na jejich ochranu, se rozumí zásahy vyvolávající poškozování nebo ničení dřevin, které

způsobí podstatné nebo trvalé snížení jejich ekologických nebo společenských funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.

- (2) O nedovolený zásah podle odstavce 1 se nejedná, pokud je prováděn za účelem zachování nebo zlepšení některé z funkcí dřeviny, v rámci péče o zvláště chráněný druh rostliny nebo živočicha anebo pokud je prováděn v souladu s plánem péče o zvláště chráněné území.

§ 3

Velikost a charakteristika dřevin, k jejichž kácení není třeba povolení

Povolení ke kácení dřevin, za předpokladu, že tyto nejsou součástí významného krajinného prvku [§ 3 odst. 1 písm. b) zákona] nebo stromořadí, se podle § 8 odst. 3 zákona nevyžaduje

- a) pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,
- b) pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,
- c) pro dřeviny pěstované na pozemcích vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž dřevin,
- d) pro dřeviny rostoucí v zahradách.

Nakreslila Sabina Demeterová, 6.A

§ 4

Náležitosti žádosti o povolení kácení dřevin a náležitosti oznámení o kácení dřevin

- (1) Žádost o povolení ke kácení dřevin (§ 8 odst. 1 zákona) musí vedle obecných náležitostí podání podle správního řádu obsahovat:
- a) označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační zákres,
 - b) doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku,
 - c) specifikaci dřevin, které mají být káceny, zejména druhy dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze namísto počtu kácených dřevin uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového zastoupení dřevin a
 - d) zdůvodnění žádosti.
- (2) Oznámení o kácení dřevin (§ 8 odst. 2 a odst. 4 zákona) musí vedle obecných náležitostí podání podle správního řádu obsahovat:
- a) označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační zákres,

- b) doložení vlastnického práva, či nájemního nebo užívatelského vztahu oznamovatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku, s výjimkou postupu podle § 8 odst. 4 zákona a s výjimkou kácení dřevin při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků a při odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav,
- c) specifikaci dřevin, které mají být káceny nebo byly pokáceny, zejména druhy dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze namísto počtu kácených dřevin uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového zastoupení dřevin,
- d) zdůvodnění oznámení a
- e) v případě kácení dřevin podle § 8 odst. 4 zákona doložení skutečností nasvědčujících tomu, že byly splněny podmínky pro tento postup.

§ 5

Období, ve kterém se kácení dřevin zpravidla provádí

Kácení dřevin se provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu. Obdobím vegetačního klidu se rozumí období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny“.

Jan Jihlavec

Nakreslila Lucie Horská, 7. B

NOVELA ZÁKONA O ODPADECH

Dne 1. října 2013 vstoupila v platnost novela zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů, která má č. 169/2013 Sb. Pro původce odpadu by měla tato novela přinést zjednodušení veškerých úkonů souvisejících s nakládáním s odpady.

Nejdůležitějšími změnami zákona, které usnadní původcům odpadu orientaci v platné legislativě jsou následující ustanovení:

- Zrušení povinnosti původců odpadu zpracovávat program odpadového hospodářství. Tato povinnost však zůstává obcím, které produkují ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1 000 t ostatního odpadu. (§ 41 a 44 zákona o odpadech)
- Zrušení povinnosti původců odpadu, žádat o souhlas k shromažďování nebezpečných odpadů. Jedná se však pouze o prvotní shromažďování. Pokud původce sváží odpad z jednotlivých provozoven např. do sídla firmy, musí o souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady ve sběrném místě požádat. Toto se týká i úpravy odpadů, např. lisováním a pod. (§ 16, odst. 3 zákona o odpadech) Povinnost žádat o souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady zůstává také obcím, které provozují sběrné dvory, pro jejichž činnost není vyžadován souhlas k provozování zařízení dle § 14 zákona o odpadech, tzn. sběrné dvory, které shromažďují nebezpečný odpad pouze od občanů obce.
- Zrušení omezení počtu původců, oprávněných osob a provozoven, pro které je možno vykonávat funkci odpadového hospodáře. (§ 15 zákona o odpadech)
- Zjednodušení vedení evidence při přepravě nebezpečných odpadů. Od 1.10.2014 bude zaveden elektronický informační systém, takže již nebude třeba

vyplňovat stávající sedmistránkové formuláře. (§ 40 zákona o odpadech)

- Zrušení hlášení o dopravci. (dříve Příloha č. 27 k Vyhl. č. 383/2001 Sb.)

Dále z novely zákona o odpadech vyplývají následující úpravy:

- Zákon o odpadech se nevztahuje na nakládání s nekontaminovanou zemínou a jiným přírodním materiálem vytěženým během stavební činnosti, pokud je zajištěno, že materiál bude použit ve svém přirozeném stavu pro účely stavby na místě, na kterém byl vytěžen. (§ 2 odst. 3 zákona o odpadech)
- Poplatek na podporu nakládání s vybranými autovraky se nově platí také při přeregistraci následující po registraci, při níž byl žadatel od poplatku osvobozen.
- Informace o zahájení, ukončení nebo přerušení provozu zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů se budou **nově posílat** krajskému úřadu (Krajský úřad Středočeského kraje) a **nikoli obci s rozšířenou působností** (Magistrát města Mladá Boleslav).
- Obce jsou povinny zasílat údaje o jimi provozovaných sběrných dvorech, k jejichž provozu se nevydává souhlas podle § 14 odst. 1, krajskému úřadu příslušnému podle místa sběrného dvora, a to do 2 měsíců od zahájení, ukončení a případného přerušení a obnovy provozu sběrného dvora.
- Od 1.10.2014 budou zavedena identifikační čísla zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů.

*Jitka Bartoňová
oddělení ochrany půdy, lesa ovzduší
a odpadů odbor životního prostředí*

HLÁŠENÍ O PRODUKCI A NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Kvapem se blíží konec roku a tím opět nastává původcům odpadů, kteří splňují zákonem stanovené množství vyprodukovaných odpadů (více než 100 kg nebezpečných odpadů nebo 100 t ostatních odpadů) povinnost, předložit obci s rozšířenou působností (dále jen ORP) **do 15. února 2014 Hlášení o produkci a nakládání s odpady za uplynulý rok**. Hlášení se ORP předkládá prostřednictvím systému ISPOP (Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností). Do tohoto systému musí být subjekt zaregistrován. Pokud subjekt podával hlášení prostřednictvím ISPOP již za rok 2011 nebo 2012, má již registraci provedenu a přístupová hesla jsou platná i pro podání Hlášení za rok 2013. V případě, že subjekt ještě zaregistrován není, lze registraci provést na stránkách ISPOP (<https://www.ispop.cz>), kde je také uveden způsob registrace.

Do systému ISPOP lze hlášení zaslat pouze v elektronické podobě. Pokud subjekt nevlastní odpovídající program (Datový standard MŽP), je možné hlášení vyplnit na internetových stránkách společnosti INISOFT (<http://odpady.inisoft.cz>).

Povinnost podávat Hlášení o produkci a nakládání s odpady ukládá zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění i obcím, které se stávají původcem za své občany. Některé obce si však tuto skutečnost neuvědomují a Hlášení v zákonem stanoveném termínu nepředkládají. Hlášení za rok 2012 předložilo pouze 50.% obcí z 98 povinných. Za nepředložení Hlášení lze Obec dle zákona o odpadech pokutovat. Sankci za toto protiprávní jednání je možno uložit až do výše 1 000 000,- Kč.

Jitka Bartoňová

NEJOHROŽENĚJŠÍ PAMÁTKY VE SPRÁVNÍM OBVODU MLADÁ BOLESLAV - BÝVALÁ VODÁRENSKÁ VĚŽ, JOSEFSKÉ NÁMĚSTÍ, MLADÁ BOLESLAV

K nejohroženějším památkám ve městě Mladá Boleslav patřil rovněž objekt bývalé vodárenské věže na Josefském náměstí. V Ústředním seznamu kulturních památek ČR je veden pod číslem rejstříku 19246/2-1660.

Vodárenská věž se nachází v těsné blízkosti historického jádra, na kraji Josefského náměstí a ulice Vodkovy. Objekt vodárny byl historicky součástí tzv. Podstupenského pramene, největšího ze tří mladoboleslavských mlýnů a první zmínka o něm pochází z konce 15. století. Mlýn byl postaven na březích Jizery, navíc v těsné blízkosti vydatného pramene spodní vody, takže jeho nájemce v službách města pečoval nejen o mlýn, ale i o vodárnu zásobující výše položené město na svou dobu kvalitní vodou. V roce 1496 nechal Adam Tovačovský z Cimburka vystavět první vodárenskou věž, pravděpodobně dřevěnou. Díky rychlému opotřebení byla za Arnošta z Krajku na hradbách na skále postavena nová vodárna, která byla svěřena do vlastnictví města. V roce 1721 se však vodárenská věž sesunula - příčinou mohlo být založení na geologicky složitém místě, případně následek květnového požáru roku 1697, kdy se požár z domu židovského primase rozšířil na celé židovské město v těsném sousedství věže a na všechny domy na Starém městě. Roku 1723 byla na náklady města vystavěna nová věž, což dokládá text vytesaný do pískovcové desky, osazené nad vstupem do věže („Vodárenská věž, která spadla na Bílou sobotu před dvěma lety, byla znovu postavena řízením Božím, slavným senátem z příspěvku města a Tvou pomocí, svatý Jane Nepomucký, když jsi slávu svého Čecha ponechával Karlovi. Město naše zde tehdy, jak vím, stálo pod patronací primátora Daniela Václava Tomasia 1723“). Po několika požárech a při výměně rezervoáru za tlakovou nádobu navrženou Romualdem Božkem v roce 1874 došlo k poškození desky a byla nevhodně opravena cementovou maltou.

Stavbu dle návrhu Pavla Ignáce Bayera provedl stavitel Mikuláš

Rossi. Stavební sloh věže odpovídá renesanci. Kamenná věž lichoběžníkového půdorysu s tvarem komolého kužele s mírně zkosenými hranami je založena na svahu, stojí na jeho hraně a je zapojena do linie bývalé parkánové zdi městského opevnění. Nad úroveň Vodkovy ulice má věž čtyři patra oddělená jednoduše profilovanými římsami - tato část věže je omítaná. Plochy stěn jsou členěny pískovcovými profilovanými kordónovými římsami, úzká podlouhlá okna jsou ve svislých osách všech čtyř stěn lemovaná neprofilovaným kamenným ostěním lícovaným s omítkou. Vstupní kamenný portál je jednoduchý půlkruhový. Zastřešení věže bylo zděnou zaklenutou helmicí, která dříve nebyla pokryta krytinou, ale pouze omítnuta kvalitní maltou. Ve střešní helmici byly tvarované zděné omítané střešní vikýře s kulatými okénky. Mezi 1. a 2. patrovou římsou se v čelním pohledu věž zužuje. Pod

úrovni ulice má věž dvě nestejně vysoká patra oddělená ústupkem, který je rovněž v úrovni horního terénu. Pod tímto ústupkem je masivní, značně vyložená kamenná římsa. Spodní dvě patra až po ústupek v úrovni silnice mají vnější zdivo z velkých pískovcových kvádrů, přičemž spodní patra nejsou omítána. Hlavní římsa je vyzděna z tesaného kamene, vyložení římsy tvoří silné pískovcové desky. Blízkosti paty věže se nachází skalní východy. Ve spodních patrech je z kvádrů vyzděné vřeteno, kterým pravděpodobně vedly roury pro čerpání vody a které jsou patrně duté. Vřeteno je zděné z kamenných kvádrů jiného charakteru než vnější plášť spodních pater. Na vřetenu leží kamenné stupně točitého schodiště, které vede do přízemí. Nad přízemím se nachází novodobý strop z ocelových nosníků a betonu. Do patra je možno vstoupit otvorem ve stropě po skobách osazených ve zdi. Další stropní konstrukce a schodiště jsou dřevěné. Poslední patro je zaklenuto klášterní klenbou na osmiúhelném půdorysu, v klenbě jsou prolomeny oválné otvory, na které navazují klenuté lunety vikýřů. Střecha neměla krov, byla kryta prejzy na latích osazených na klenbu.

Postupem času přestala vodárenská věž vyhovovat potřebám obyvatel města a v roce 1874 došlo k rekonstrukci zařízení – starý kovový rezervoár byl spuštěn, byly vybourány staré trámy nejvyššího patra a místo nich byly osazeny ocelové nosiče. Na ně byl uložen větrák se čtyřmi výtoky s přírubami pro odběr vody do jednotlivých městských čtvrtí, přítok a přepad. Tlaková nádoba však nerovnoměrně a neúměrně zatěžovala čerpací stroj a tak bylo roku 1894 rozhodnuto o výstavbě nové vodárenské věže (sídlo stavebního úřadu). Součástí vodárenské věže byl i portál vstupu ke studni v ulici Ptácká, do kterého byly svedeny všechny postupně odhalené pramínky Podstupenského pramene.

Aktuálně má areál vodárenské věže (čítající samotnou věž a Podstupenský pramen) dva vlastníky – soukromou fyzickou osobu a Město Mladá Boleslav. Zatímco objekt Podstupenského pramene (ve vlastnictví města) byl v letošním roce zdárně obnoven, vodárenská věž zůstává v neutěšeném stavu. Za nejvážnější poruchu je považována degradace konstrukce střechy – helmice a s ní spojené vikýře vč. korunní římsy a narušená statika

římsy jihovýchodního nároží. Klenba střechy je zcela odkryta a ponechána působení povětrnostních vlivů a náletové zeleni. Havarijní je rovněž stav cihelných vikýřů, které jsou rovněž ponechány povětrnostním vlivům. Vzhledem k výše uvedenému je pravděpodobné, že je ohrožena i stabilita jednotlivých bloků hlavní římsy, což bylo potvrzeno statickým posudkem. Ohrožena je rovněž římsa v části jihozápadního nároží, kde byla u této římsy oddělující sokl a nadzemní část zjištěna statická trhлина.

Snahou oddělení památkové péče bylo a je zařazení objektu do státního Programu regenerace městských památkových zón a rezervací a pomoci vlastníkovi objekt obnovit, leč bez přílišného úspěchu a zájmu vlastníka. K samotnému objektu jsou zpracovávány projektové dokumentace, které jsou odsouhlaseny dotčenými orgány, přesto však nebyly udržovací práce doposud provedeny. Vodárenská věž je tedy vnímána jako objekt negativně působící v rámci opravovaného historického centra.

*Kristýna Licinbergová
vedoucí oddělení památkové péče
odbor stavební a rozvoje města*

Zdroj: kniha Otakara Pavlíka „Věžové vodojemy na Mladoboleslavsku“ (únor 2012).

SPOTŘEBITELSKÝ OMBUDSMAN

Na živnostenských úřadech byl nově zřízen institut „Spotřebitelského ombudsmana“.

Jedná se o systém, který za pomoci kontaktních míst na živnostenských úřadech a jejich spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi umožní především oklamáným a zneužitým spotřebitelům efektivně, rychle a bezplatně se domoci spotřebitelských práv.

Spotřebitelský ombudsman je zaveden za účelem okamžitého řešení palčivého problému s nepoctivým prodejem v případě tzv. předváděcích prodejních akcí, ale nejen na nich. Měl by být nápomocen všude tam, kde dochází ke styku podnikatelů se spotřebiteli, zejména se spotřebitelsky rizikovou skupinou – seniory. Využití tohoto systému bude možné i u spotřebitelských smluv, které jsou uzavírány např. s podomními a pouličními prodejci, elektronicky, apod.

Zejména na předváděcích akcích je v řadě případů prodáváno zboží nebo jsou nabízeny služby za použití tzv. nekalých obchodních praktik. Spotřebitelům je nuceno ke koupi zboží, které ve skutečnosti nepotřebují. V mnohých případech se navíc jedná o zboží značně předražené.

Spotřebitelé mohou v tomto případě využít existující sítě celkem 227 obecních živnostenských úřadů.

Na Magistrátu města Mladá Boleslav je spotřebitelský ombudsman vykonáván na živnostenském úřadu – vchod do budovy magistrátu ze Starého města (u vodotrysku), ve výtahu zmačknout číslo 7 a spotřebitel vystoupí přímo na patře, kde je umístěn živnostenský úřad, spotřebitelský ombudsman - kancelář č. 58. Informace lze získat i na telefonním čísle 326 716 122.

Co s sebou na živnostenský úřad?

- originál kupní smlouvy
- veškeré dokumenty vydané podnikatelským subjektem (letáky, dokumenty s identifikací – jméno a příjmení, obchodní firma, IČO podnikatele)
- další dokumenty (případná komunikace mezi spotřebitelem a podnikatelem)

Efektivnost konání

Smlouvy uzavřené na předváděcích akcích patří mezi spotřebitelské smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání (§ 57 občanského zákoníku). Proto má spotřebitel právo písemně od smlouvy do 14 dnů odstoupit. Odstoupení od smlouvy musí v této lhůtě doručit podnikatelskému subjektu! Po uplynutí 14 denní lhůty nebo ve sporných případech spotřebitel nezbude nic jiného než se v rámci občanskoprávního sporu obrátit na soud.

Spotřebitel se díky nově zaváděnému systému bude moci zdarma obrátit na některý ze živnostenských úřadů, kde s ním bude vyplněn vstupní formulář – spotřebitelský záznam, kterým založí případ, jenž bude dále zpracován místně nejbližší nevládní neziskovou organizací. Spotřebitel na živnostenském úřadu předloží originály kupní smlouvy a doklady k identifikaci podnikatelského subjektu. Pracovník živnostenského úřadu doklady oskenuje a vrátí zpět spotřebiteli. Pracovník živnostenského úřadu elektronicky zašle spotřebitelský záznam a doklady spotřebitelské organizaci. Tato organizace potom bude radit, resp. zastupovat spotřebitele, a to opět bezplatně. S ohledem na bohaté zkušenosti v této oblasti a personální právní vybavení, jsou předpokladem úspěšného řešení spotřebitelského sporu. Spotřebitel tedy nemusí vyhledávat placené právní poradenství. Systém současně umožní případnou snazší kontrolu dotčeného prodejce orgány státu, a to buď samotnými živnostenskými úřady nebo jinými dozorovými orgány, kdy v případech nekalých obchodních praktik a klamání spotřebitele to bude asi nejčastěji orgány České obchodní inspekce, případně i pomocí finančního arbitra.

Pokud se spotřebitel rozhodne obrátit se na nevládní neziskovou organizaci přímo sám, jsou mu na živnostenských úřadech k dispozici kontakty na takové organizace, které se zabývají ochranou spotřebitele. Spotřebitelé mohou případně využít i publikovaných vzorů.

Věříme, že takto nastavený systém bude jedním s účinných nástrojů pro ochranu spotřebitele v boji proti nekalým obchodním praktikám, respektive záchrannou sítí, jež spotřebiteli umožní efektivní a bezplatnou ochranu jeho práv porušených nepoctivými obchodníky.

Více najdete také na www.mpo.cz sekce Ochrana spotřebitele – Spotřebitelský ombudsman.

Nicméně i přes uvedené doporučujeme všem spotřebitelům se předváděcích prodejních akcí raději neúčastnit, zboží či služby nekupovat ani u tzv. podomních či pouličních prodejců a volit raději jistější formy nákupu zboží či služby např. v kamenných provozovnách, kde má spotřebitel dostatek času si zboží prohlédnout, nechat si zboží předvést, případně porovnat jeho cenu a kvalitu v jiných provozovnách a má zde také lepší možnost zboží i reklamovat. Rozhodně v každém případě zboží nenakupovat pod jakýmkoliv časovým či finančním nátlakem.

*Martina Hlaváčová
vedoucí oddělení
obecní živnostenský úřad
SpO a ObŽÚ*